

دانشگاه شهید چمران اهواز
معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی
طرح درس ویژه درسهای تحصیلات تکمیلی دانشگاه

نام و نام خانوادگی استاد: علی بنی آدم	مرتبه علمی: دانشیار	آدرس ایمیل: baniadam@scu.ac.ir
دانشکده: دامپزشکی	گروه: علوم درمانگاهی	نیمسال تحصیلی: اول ۹۹-۱۳۹۸
دوره تحصیلی: دکتری تخصصی دامپزشکی	نام درس: جراحی دستگاه ادراری و تناسلی در دامهای بزرگ ۱	تعداد واحد: ۱ (نظری)
<p>جایگاه درس در برنامه درسی دوره: تعداد زیادی از موارد ارجاعی به بیمارستانها و درمانگاههای دامپزشکی را حیواناتی تشکیل می دهند که نیاز به انجام اعمال جراحی بر روی دستگاه ادراری و تناسلی از قبیل سنگهای ادراری، سزارین، موارد غیرطبیعی مادرزادی و اکتسابی، عقیم سازی، درمان تومورها در دستگاههای ادراری تناسلی نر و ماده، جراحی بر روی پستان و ... دارند و لذا لازم است متخصص این رشته بر تمامی این موارد تسلط کافی داشته باشد.</p>		
<p>هدف کلی: آشنایی با انواع ناراحتیها و جراحیهایی که بر روی دستگاه تولید مثل و دستگاه ادراری اسب، گاو، گوسفند و بز انجام می شود.</p>		
<p style="text-align: center;">اهداف یادگیری:</p> <p>دانشجویان در پایان این دوره قادر خواهند بود که:</p> <ol style="list-style-type: none"> ۱- جراحیهای دستگاه تولید مثل و دستگاه ادراری اسب را انجام دهند. ۲- جراحیهای دستگاه تولید مثل و دستگاه ادراری گاو را انجام دهند. ۳- جراحیهای دستگاه تولید مثل و دستگاه ادراری گوسفند و بز را انجام دهند. ۴- انواع ناراحتیهای پستان گاو که نیاز به جراحی دارند را شناخته و انجام دهند. 		
<p>رفتار ورودی: دانشجویان پیش از آغاز درس باید نسبت به مفاهیم و اصول جراحی و هوشبری پیشرفته دامپزشکی آشنایی داشته باشند.</p>		
<p>مواد و امکانات آموزشی: پاورپوینت، کتاب ، فیلمهای آموزشی، حیوانات (مرور و انجام عملی آموختهها بر حیوانات بیمار ارجاعی به بیمارستان دامپزشکی)</p>		
<p>روش تدریس: سخنرانی، دخالت دادن فعال دانشجویان در امر تدریس، پرسش و پاسخ</p>		
<p>وظایف دانشجو: مشارکت فعال در روند آموزش مباحث نظری و عملی، ارائه سخنرانی در مورد مباحث مطرح شده در کلاس با توجه به منابع جدید</p>		
<p style="text-align: center;">شیوه آزمون و ارزیابی:</p> <p>مشارکت فعال در جلسات کلاسی و ارائه مطالب خواسته شده از دانشجو: ۵ نمره آزمون پایانی: ۱۵ نمره جمع: ۲۰ نمره</p>		

منابع درس:

1. Auer, J. A., Stick, J. A., Kümmeler, J. M., and Prange, T. (2019). Equine surgery, 5th edition. Elsevier Health Sciences. St. Louis.
2. Fubini, S. L., and Ducharme, N. (2017). Farm animal surgery, 2nd edition. Elsevier Health Sciences. St. Louis.

جلسه ۱

دستگاه تولید مثل اسب

بیضه، آناتومی و فیزیولوژی (اسکروتوم، اپیدیدیم و بیضه، کانال مغابنی، تونیکا، گوبرناکولوم، نزول بیضه، طناب اسپرماتیک)، پاتوفیزیولوژی (مونورکیدیسم مادرزادی، کریپتورکیدیسم، اتیولوژی و میزان بروز، فتق و پارگی مغابنی، اتیولوژی، چرخش طناب اسپرماتیک، هیدروسل و هماتوسل، واریکوسل، برگشت بیضه به داخل کانال مغابنی، نئوپلازی بیضه)، روش‌های تشخیصی (تاریخچه و معاینه فیزیکی، معاینه از طریق راست روده، بیوپسی بیضه، بررسی هورمونی و آزمایشات تشخیصی دیگر)، روش‌های جراحی (اخته، موارد کاربرد، ملاحظات قبل از عمل، اخته در حالت ایستاده، اخته در حالت خوابیده، رهیافت، برش در ناحیه مغابنی، انواع امسکولاتور، تکنیک‌های جراحی).

جلسه ۲

ادامه مبحث اخته: بستن برش به شیوه نوع اول، مراقبت‌های بعد از عمل، اخته بدون در آوردن بیضه‌ها، وازکتومی، اخته ایمنولوژیک، اخته بیضه کریپتورکید: رهیافت‌ها، رهیافت مغابنی، جلوگیری از بیرون زدن احشاء، رهیافت موازی کانال مغابنی، رهیافت پارامدین، رهیافت تهیگاه، اخته بیضه کریپتورکید به روش لاپاروسکوپی، ترمیم فتق و پارگی مغابنی، مدیریت غیر جراحی، مدیریت جراحی، جراحی‌های خاص: اخته یکطرفه، نزول بیضه با استفاده از هورمون، عوارض پس از عمل اخته: خونریزی، بیرون آمدن احشاء، ادم، علایم کولیک، لنگش، تب، septic funiculitis، عفونت کلوسترییدیومی، پریتونیت سپتیک، صدمه به penis، هیدروسل، ادامه رفتار جنسی نر، اخته ناقص بیضه کریپتورکید، پلی اورکیدیسم.

جلسه ۳

قضیب و غلاف قضیب، آناتومی و فیزیولوژی: erection bodies, penis, مکانیسم erection، عضلات، عروق خونی، اعصاب و عروق لنفاوی، غدد ضمیمه جنسی، غلاف قضیب، روش‌های تشخیصی: تاریخچه، معاینه بالینی، نحوه ادرار کردن، erection and ejaculation، لمس کردن، مشاهده ظاهری، اندوسکوپی، اولتراسونوگرافی، covernosography، اختلالات قضیب و غلاف قضیب: صدمات قضیب و غلاف قضیب (اتیولوژی، پاتوفیزیولوژی و درمان)، فیموسیس (اتیولوژی، درمان)، priapism (اتیولوژی، پاتوفیزیولوژی، علایم بالینی، درمان‌های دارویی و جراحی)، hypospadias، دوجنسی (تظاهرات بالینی، درمان)، نئوپلازی (میزان بروز و اتیولوژی، تشخیص، درمان و پیش‌آگهی).

جلسه ۴

هابرونمیا (اتیولوژی، پاتوفیزیولوژی، علایم بالینی، تشخیص و درمان)، همواسپرما (اتیولوژی، تشخیص و درمان)، هماتوری (اتیولوژی، پاتوفیزیولوژی، تشخیص و درمان)، اعمال جراحی عمومی: segmental posthectomy (موارد کاربرد، تکنیک جراحی، مراقبت‌های بعد از عمل)، فالوپکسی به روش Bolz (موارد کاربرد، تکنیک جراحی، مراقبت‌های بعد از عمل)، قطع urethral process (موارد کاربرد، آماده‌سازی بیمار، تکنیک جراحی، مراقبت‌های بعد از عمل)،

partial phallectomy (موارد کاربرد، آماده‌سازی بیمار، تکنیک‌های جراحی شامل Scott, Williams, Vinsot, En block resection without penile retroversion, En block resection with penile retroversion, مراقبت‌های بعد از عمل، عوارض)، perineal urethrotomy (موارد کاربرد، تکنیک جراحی).

جلسه ۵

vulva، وستیبول، واژن و سرویکس: آناتومی، پاتوفیزیولوژی، روش‌های تشخیص، مقید کردن شیمیایی (بیحسی اپیدورال)، آماده‌سازی محل جراحی و مادیان، وسایل مورد نیاز، اختلالاتی که نیاز به جراحی نیاز دارند: پنوموواژن (اپیزیوپلاستی شامل روش کزلیک و perineal body reconstruction)، تجمع ادرار در داخل واژن (جابجایی چین عرضی به سمت عقب، caudal urethral extension شامل تکنیک‌های Mckinnon, Shires, Brown، ترکیب روش‌های Brown و Mckinnon)، صدمات هنگام زایمان (پارگی میاندوره، ترمیم دو مرحله‌ای، فیستول رکتووستیبولار).

جلسه ۶

صدمات سرویکس (پارگی‌ها، چسبندگی‌ها، incompetence)، اختلالات کلیتوریس، آنومالی‌های مادرزادی، vaginal varicosities، تخمدان‌ها و رحم: آناتومی، روش‌های تشخیصی، آماده‌سازی برای جراحی، ملاحظات قبل از عمل، بی‌دردی و بیحسی، جراحی، تخمدان‌ها (ناراحتی‌های نئوپلاستیک، ناراحتی‌های غیرنئوپلاستیک، اوریکتومی شامل روش‌های colpotomy، لاپاروتومی، لاپاروسکوپی)، رحم (کیست‌های رحم، pendulous uterus، نئوپلازی رحم و عفونت مزمن، تورشن رحم، پرولاپس رحم، پارگی رحم، خونریزی هنگام زایمان، سزارین شامل سزارین انتخابی، سزارین اورژانسی، تکنیک جراحی، سزارین در مراحل آخر زندگی مادیان، مراقبت‌های بعد از عمل)، سخت‌زایی.

جلسه ۷

دستگاه ادراری: تکنیک‌های تشخیصی و اصول جراحی مجاری ادراری، ارزیابی بیمار، تاریخچه، معاینه فیزیکی، معاینه از طریق راست روده، کلینیکال پاتولوژی (هماتولوژی و آنالیز شیمیایی سرم، تعادل اسید و باز، آنالیز ادراری)، آنالیز مایع صفاقی، تکنیک‌های تصویربرداری (رادیوگرافی، اولتراسونوگرافی، اندوسکوپی، سینتی گرافی هسته‌ای، MRI, CT).

جلسه ۸

جراحی، وسایل مورد نیاز، نخ بخیه، لاپاروسکوپی، ملاحظات دارویی، بیهوشی، داروهای ضد میکروبی، داروهای ضد میکروبی اختصاصی، داروهای ضد التهابی. کلیه و میزنای‌ها: آناتومی، کلیه، میزنای‌ها، بافت‌شناسی، عصب‌دهی، اختلالاتی که به جراحی نیاز دارند: آنومالی‌های مادرزادی (میزنای نابجا، نواقص میزنای یا پارگی، آنومالی‌های عروقی)، اختلالات اکتسابی کلیه و میزنای (سنگ‌های کلیه و میزنای، پیلونفریت، پارگی میزنای، نئوپلازی کلیه).

جلسه ۹

اعمال جراحی: بیوپسی کلیه، نفرکتومی، نفرکتومی کلیه با لاپاروسکوپی، نفروتومی، یورتروتومی، نئوپروتوستومی، مراقبت‌های بعد از عمل، عوارض. مثانه: آناتومی و فیزیولوژی، اختلالاتی که به جراحی نیاز دارند: تجمع ادرار در صفاق (کره اسب‌ها، اسب‌های بالغ، ملاحظات قبل از جراحی)، patent urachus، سنگ‌های ادراری، جابجایی مثانه، نئوپلازی، تکنیک‌های جراحی، cystorrhaphy.

جلسه ۱۰

ادامهٔ مثانه: سیستوپلاستی، سیستوستومی، رهیافت parainguinal، تکنیک‌های لاپاروسکوپی، lithotripsy، مراقبت‌های بعد از عمل، عوارض. میزراه: آناتومی و فیزیولوژی، جنس نر، جنس ماده، اختلالاتی که به جراحی نیاز دارند، فیستول‌های rectourethral و rectovaginal، سنگ‌های ادراری، ضایعات بافت نرم، نئوپلازی، هماتوما، تنگی میزراه، پارگی میزراه، هماتوری و هماتواسپرمی.

جلسه ۱۱

ادامهٔ میزراه: اعمال جراحی، perineal urethrotomy و یورتروستومی، یورتروستومی دیستال، یورتروپلاستی، مراقبت‌های بعد از عمل.

جراحی دستگاه تولید مثل و مجاری ادراری گاو

جراحی دستگاه تولید مثلی نر: آناتومی و معاینهٔ مجاری تولید مثل، اخته (اختهٔ دو طرفه، اختهٔ گوساله و نشخوارکنندگان کوچک، اختهٔ یک طرفه، اختهٔ بدون خونریزی، مراقبت‌های بعد از عمل، عوارض)، بیوپسی بیضه، مدیریت جراحی بیماری‌های خاص (کریپتورکیدیسم/آنومالی بیضه، ترومای کیسهٔ بیضه، فتق مغابنی و اسکروتال، اپیدیدیمکتومی، وازکتومی).

جلسه ۱۲

جراحی غدد ضمیمه، seminal vesiculectomy، جراحی قضیب، معاینه، هماتوم قضیب، انحراف قضیب، نارسایی در erection، تومورهای قضیب، روش‌های درست کردن گاو نر فحل‌یاب، باقی ماندن frenulum، جراحی غلاف قضیب، جابجایی غلاف قضیب، preputial avulsion، preputial hair ring، preputial prolapse، preputial abscess.

جلسه ۱۳

جراحی دستگاه تناسلی ماده

جراحی تخمدان، رهیافت‌های جراحی (سلیوتومی، colpotomy، عواقب)، جراحی رحم: آناتومی، جراحی سزارین، رهیافت‌های جراحی، بیرون آوردن گوساله، چرخش رحم، هیدروپس، پارگی رحم، آبسه‌های رحمی و چسبندگی‌ها، هیستریکتومی ناقص (تکنیک جراحی)، اوریوهایستریکتومی کامل، جراحی واژن، تجمع ادرار در واژن، هایمن سوراخ نشده، cystic major vestibular glands، سخت‌زایی در اثر تنگی یا انقباض vulva و vestibule، جراحی‌های دورهٔ پس از زایمان، خونریزی به داخل رحم یا واژن، خونریزی اطراف واژن و هماتوم، پارگی‌های واژن و vulva، پرولاپس واژن و سرویکس، پرولاپس و eversion رحم.

جلسه ۱۴

جراحی پرینه: پارگی‌های درجهٔ ۱ و ۲ پرینه، پارگی‌های درجهٔ ۳ پرینه، ترمیم یک مرحله‌ای، ترمیم فیستول رکتوواژینال. جراحی غدد پستانی: آناتومی، مدیریت ورم پستان مزمن، تخریب شیمیایی غدد پستانی، برداشت پستان، لیگاتور زدن سرخرگ شرمگاهی خارجی، بیوپسی پستان، جراحی سرپستانک، آناتومی، معاینه، مقیدسازی، بیحسی و آماده‌سازی محل جراحی، پاتولوژی، سرپستانک‌های بهم چسبیده، کاهش جریان شیر، تشکیل نشدن ناقص streak canal، streak canal محکم، انسداد در ناحیهٔ چین‌های گل سرخی فورزنبگ، سنگ‌های شیر، انسداد ناحیهٔ مخزن سرپستانک و یا annular ring، فیبروز سینوس غده، پارگی‌های باز سرپستانک، ترمیم جراحی سرپستانک، فیستول سرپستانک، دخالت‌های جراحی: قطع سرپستانک، برش سرپستانک، تلوسکوپی، کارگذاری پروتز، مدیریت‌های بعد از عمل، عوارض.

جلسه ۱۵

جراحی کلیه: آناتومی، نفرکتومی یک طرفه، بیوپسی کلیه. جراحی مثانه و میزنای‌ها: آناتومی، پارگی مثانه در گاو بالغ، retroflexion و eversion مثانه، پارگی میزنای‌ها، سنگ‌های ادراری، میزنای‌های نابجا، اوروگرافی دفعی. جراحی دستگاه تولید مثل و ادراری گوسفند و بز
بیهوشی و مقید کردن، جراحی دستگاه تولید مثل ماده: جراحی سزارین، اوریکتومی و اوریهیسترکتومی، لاپاروسکوپی.

جلسه ۱۶

ادامه جراحی دستگاه تولید مثل ماده: جمع‌آوری جنین با جراحی، جراحی دستگاه تولید مثل و مجاری ادراری نر: اخته، اخته بیضه کریپتورکید، وازکتومی، اپیدیدمکتومی، جابجایی penis. سنگ‌های ادراری: ملاحظات قبل از عمل، عوارض احتمالی، درمان جراحی، جراحی میزراه، ملاحظات عمومی، urohydropulsion، اسیدی کردن ادرار، قطع penis، یورتروستومی پرینه، یورتروستومی در ناحیه ischium، یورتروستومی اصلاح شده پرینه در ناحیه پروکسیمال، یورتروتومی در ناحیه ischium، یورتروتومی. جراحی مثانه: ملاحظات عمومی، سیستوتومی، tube cystotomy، bladder marsupialization، مراقبت‌های بعد از عمل و عوارض.

جلسه ۱۷

امتحان.